

PARLA JAUME MILLÀS, VINT-I-CINC ANYS D'ÒMNIUM

«Cal continuar»

Òmnium Cultural fa ara vint-i-cinc anys. Després de qüestionar-se sobre la seua continuïtat, ara es perfilen objectius ben clars, un dels quals és augmentar la coordinació amb entitats de tot el país.

Elisa Galangau

Fa vint-i-cinc anys, quatre homes —Fèlix Millet, Lluís Carulla, Joan B. Cendrós i Pau Riera Sala—, prototipus, tots ells, d'una burgesia catalana que ja no se sap si existeix, van crear Òmnium Cultural. La primera fita era donar aixopluc a l'Institut d'Estudis Catalans.

Després en van venir moltes d'altres: formació de professors de català; campanyes que ara es dirien de normalització lingüística, però que aleshores eren campanyes de lluita; la creació del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, de la nit de Santa Llúcia, del Premi Sant Jordi i de mil i una iniciatives.

Jaume Millàs, home pragmàtic que confessa no estar per fer volar coloms, ni tampoc estirar més el braç que la màniga, és l'home que ha pres el relleu, tot just fa tres mesos, de portar el timó d'aquesta entitat. Ha estat un relleu fet en un moment històric. Les decisions preses per J. Millàs, poc donat a la vida pública i partidari sobretot de treballar, també poden ser històriques.

«Quan va venir la democràcia va sorgir la pregunta —ens diu Jaume Millàs— de si tenia sentit que Òmnium existís quan ja hi havia una Generalitat amb un Departament de Cultura. Fins aleshores s'havia fet una tasca de suplència important i indiscutible. La pregunta ha estat present fins fa ben poc, el dubte ha estat constant. Ara, està clar. Cal continuar».

Jaume Millàs no és jove ni és vell. Toca la cinquantena. És petit i dinàmic. Parla ràpid: «L'Estatut és una cosa que sobre el paper ja és ben poc, però en la realitat encara és menys. La normalització de la cultura catalana i de la llengua continua sent el nostre objectiu. Com també ho és despertar la consciència nacional dels catalans que, a vegades, sembla somorta. Aquestes tasques, difícilment les pot fer la Generalitat, i molt menys una



DOMENEC UMBERT

«Ara ho tenim clar. Cal continuar».

tasca a nivell de Països Catalans». «La nostra tasca de suplència —continua— durant el franquisme es pot convertir ara en una tasca de complement, d'ajut, de col·laboració amb la Generalitat. La tasca de normalització lingüística, la porta a terme la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat, però també al-

tres organismes com la Crida. Nosaltres també hi col·laborem».

Òmnium Cultural va arribar als gairebé vint un mil socis al final de la dictadura. Actualment en té prop de 18.000, vint-i-una delegacions territorials per tot Catalunya, sis locals, vint persones treballant a sou i un capital anual de 300 milions de pessetes, del qual només administra la seu central 70 milions. La resta és administrada

pels grups o delegacions que formen part directament de l'entitat.

El president d'Òmnium, tot i no ser somiatruites, s'ha posat un nou objectiu: «Començarem una nova campanya de promoció per arribar als 22.000 socis, hi va haver gent de la junta que va proposar arribar als vint-i-cinc mil. A mi em sembla que amb

22.000 ja fariem un gran pas. Ara hem començat a trencar la corba de descens, que sempre ha estat molt minsa. No s'ho creuran, o potser els semblarà estrany, però Òmnium només té baixes per defunció o per jubilació. Cada setmana es moren de quatre a cinc socis. Només en l'època de transició cap a la democràcia hi van haver baixes reals, potser un miler. Després, això s'ha remuntat».

s'ha fet fins ara. La quota és voluntària, i oscil·la entre les 1.200 de mínim i les 600.000 ptes., que actualment és la quota més alta que tenim».

Fent repàs de la història d'Òmnium i parlant del mecenatge, Jaume Millàs considera que s'ha de fer justícia en aquest país a Fel·lix Millet: «Va morir als finals dels anys seixanta i penso que se li ha de fer justícia perquè va ser una primeríssima figura del nostre

nes que sí que tenien il·lusió i podien donar milions per a qualsevol iniciativa que se'ls proposés. Això ara no passa, perquè hi ha una descapitalització molt forta. De totes maneres, en el mecenatge no crec massa, crec més en l'aportació constant dels socis».

La renovació de junta d'Òmnium Cultural el passat mes de març ha estat ben acollida. S'ha sortit del impàs del dubte i sembla com si la maquinària alentida comencés a funcionar a ple rendiment: «Els nostres objectius claus són la llengua, la cultura i potenciar la consciència nacional. Si la llengua i la cultura són importants, penso que la consciència nacional encara ho és més. Si una persona no sap una llengua però té consciència nacional, no hi ha cap dubte que tard o d'hora aprendrà l'idioma. Ara, al revés és més difícil, parlar una llengua pot voler dir molt o molt poc. Això ho tenim present i ho vetllarem. Hem fet coses fins ara, com el Centre d'Estudis Nacionalistes, que ha editat una edició facsimil de l'*Apel·lació* que l'any 1945 els catalans a l'exili van presentar a les Nacions Unides. També hem fet una làmina sobre la dinastia nacional de Catalunya per a escolars». Insisteix: «el voluntarisme i la il·lusió són claus, és amb això que pensem portar endavant els nostres objectius i, sobretot, amb l'ajut dels nostres socis».

La junta d'Òmnium no només ha fet canvi de president sinó que s'ha ampliat: Albert Conejos, Carod Rovira, Francesc Ferrer i Gironés, Albert Pons i Mario Samarra.

«A la nostra junta han entrat persones que són grans defensors de la idea de Països Catalans». Ens diu Jaume Millàs, quan surt l'interrogant de quin paper pot fer Òmnium com a motor de col·laboracions culturals a nivell de tot el país. «Nosaltres volem contribuir, en la mesura de les nostres forces, a fer una tasca de cultural que pugui portar-se a terme en cadascun dels Països Catalans. Per fer això, volem reunir-nos amb els presidents d'Acció Cultural i de l'Obra Cultural de les Illes. Sempre hi hem mantingut contactes, però d'ara endavant mirarem si es pot fer una tasca conjunta i de plena col·laboració, sabent les particularitats de cada zona».

Projectes variats. De moment, però, cal preparar els actes commemoratius que se celebraran amb ressò públic el mes de setembre. Al nou president li sabia grau que la gent confongués la nova activitat d'Òmnium amb una pura celebració. Està disposat a anar molt més enllà. □

El mecenatge cultural dins Òmnium queda molt lluny: «S'ha fixat en una cosa, nosaltres no donem res directament als nostres socis i aquests continuen fidels. Jo penso que això, que és un fet que s'ha de tenir en compte, és bàsicament perquè la gent té l'esperança que s'ha de continuar i també perquè consideren la feina que

país, va revifar l'Orfeó Català, va crear Òmnium Cultural. Era un home d'un dinamisme extraordinari».

«De mecenatge cultural, en 1986 no se'n pot parlar. Jo no hi crec massa. Ara, si actualment no n'hi ha, és per una raó tan senzilla com que ara no hi ha diners. Fa uns anys a Barcelona hi havia una llista de dues-centes perso-



«L'Estatut en la realitat encara és menys que sobre el paper».